

TORONTÁI

Ara
1
Din

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Vel. Becskerek, Obiljyava (Zápolya) u. 1

Telefonszámok:
Szerkesztőség 231 Kiadóhivatal 21
Sürgőnycim: Torontál, Veliki Becskerek

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő:
Dr. MARA JENŐ

Az előfizetés ára:

Egész évre . . . 300 D Negyedévre . . . 75 D
Félévre . . . 150 D Havonta . . . 25 D

Hirdetések díjazás szerint
Megjelenik naponta délelőtt

Akik elmennek.

A hamburgi kikötőben sűrű rajokban esett fejű, tempós járásu, kajla bajszu embereket látni, akik messze földről, a délibábos rónák tájáról szakadtak ide, hogy innen tovább induljanak a reményt rejtető újvilág felé. Öreges, fiatalok, gyerekek és nők állnak ott a titokzatos, ködökbe öltözködő tenger előtt és nézik, egyre nézik a végtelenbe vesző messzeséget, ahová őket a félelmesen nagy hajó elviszi. Reményvesztett magyarok ők, sok közülük a mi vidékünk felejthetetlen, szívbemarkoló emlékét viszi magával az új életbe. Itt hagyják a megszokott környezetet, a csöndes házikót, a szomszéd baráti érzéseit, az atyafiság gondot csillapító szeretetét, a kis virágos kertet és azontul egy egész életet. Elmennek, elindulnak abban a hitben, hogy arrafelé, túl a tengeren, jobb lesz a sorsuk, kevesebb a gondjuk, biztosabb a megélhetésük.

De térül és fordul az idő és jönnek már vissza a hirmondók az ígért földjéről. És a mese, ami ajtkon fakad, nem vidám és ahogy a messze földről jött ember szaporozza a szót, kiderül szavából, hogy túl az Óceánon sem gurul az arany a szegény ember után. Van, aki rogyant testtel mindennél világosabban tanúsítja, hogy odaát a munka rabszolgája lett belőle, hogy hiába áldozta fel a karja feszülő izmait, hiába roskadozott a munka mázsás súlya alatt, hogy reggeltől napestig lühegve, robotolva hiába végzett verejtékes munkát: a teste megsatnyult és a lelke megörlődött és az eredmény — semmi, vagy legföljebb annyi, hogy a nagy út és a nagy történet elvitte kis vagyonszáját és egyetlen öröme az, hogy újból láthatja a hazai rögöt, amely a világ másik végéről is egyre csak hívta, szölongatta hazafelé.

És mégis csak viszi a véreinket a nyughatatlan vágy a bizonytalanság felé és idehaza egyre kevesebben maradunk. Együvértartozandóságunk erős köteléke foszladozóban, a testvéri láncból, amelyet a sorsközösség kovásolt erőssé, egyre több szem szakadozik le. Minden elszakadt szem erőnk egy részét viszi magával, és a mi utánuk való sóhajunk annál mélyebb, mert még az a bizonyosságunk sincs meg, hogy odaát jobb és boldogabb élet vár rájuk. Mi azt valljuk, hogy a honi föld is el tudja tartani fiát és hogy az erős munkaakarat megfelelő munkaalkalmat is tud találni. Tudjuk és ismerjük a megélhetés nehézségeit, de odaát is szakadatlan verejtékezés az élet és a könnyű meggazdagodás hite már rég mesébe való. A föld, ahol születünk, nem

válik hozzánk hűtlenné sohasem, ha mi is szeretetünkkel az övé maradunk. Ne kergessünk csalóka délibábot, de edzzük meg az akaratunkat kemény és törhetetlen munkára és eljen bennünk az a szándék, hogy ezt a földet bölcsönk ringásának és sirunk nyugalmának szent helyét, tegyük munkánkkal gazdaggá, boldoggá, kenyeret termővé!

Odakünn, a falu meghitt esődjében, napról-napra több szó esik a nagy utról és a sok szóbeszéd egyre izzóbbá teszi a szunnyadó vágyakozást az ily élet után. A vágy lassan akarattá érlelődik, és az akarat utja aines messze a megvalósulástól. És egy szép napon már egész tömegeket kerített hatalmába a színes képzelődés és megindul az áradat az új jövő felé oly természetesen, mintha nem is a lelket kellene kitépni gyökerestől abból a földből, amelybe a sors elültette. Mi hiszünk benne, hogy a józan magyar gondolkodás meg fogja állítani ezt az áradatot és hogy a magyar munka, a magyar erő, a magyar lélek a miénk marad,

Levették a napirendről a szerb-olasz konvenció tárgyalását.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, febr. 13.

Közölte a „Torontál”, hogy a szkupstina mai ülésének napirendjére tüzték ki a szerb-olasz konvenció megvitatását. E fontos kérdés iránt igen nagy érdeklődés nyilvánult meg nemcsak a képviselők, hanem a közönség között is, úgy hogy a szkupstina ülésterme zsúfolásig megtelt.

Az egyes képviselői klubokban, így különösen a radikális klubban nagy volt az élénkség. A radikálisok úgy határoztak hogy miután Pasity miniszterelnök és Ninesity külügyminiszter is betegen fekszenek, a kormány nevében Perity Ninkó dr. beszéljen a fiunei konvencióról, míg Jovanovity Vasza (rad.) képviselő a többség nevében védje a törvényjavaslatot az ellenzékkel szemben. Eközben azonban az ülés napirendjét megváltoztatták. Ugyanis a megnyitás és néhány jelentéktelenebb ügy elvégzése után Jovanovity Ljuba házelnök bejelentette, hogy dr. Ninesity levélben jelentette be, hogy betegsége miatt a Ház mai ülésén nem vehet részt és kéri, hogy a fiunei kérdés megvitatását halasztásuk el fogadják.

Korosec pártjából itt közbekiáltanak: „Csak halasszák el örökre”.

Ezután dr. Wilder (dem.) tiltakozik az ellen, hogy a fiunei kérdést a parlament plenuma elé vigyék, mert szerinte ezt a törvényjavaslatot a parlamenti bizottság elvetette. Minthogy a szavazás alkalmával 10—10 szavazat volt a kérdés mellett

Franciaország sem akar elmaradni a többiétl.

A „Torontál” tudósítójának távirata
Páris, febr. 13.

Margeine képviselő interpellációt jegyzett be Franciaországnak Szovjetországgal való összeköttetésének a fölvetelére.

és ellen és a vitát az az egy szavazat döntötte el, melyet Mózer németpárti képviselő helyett adott le a berendelt radikális képviselő, akinek szavazati jogosultságát azonban az ellenzék nem ismeri el. Wilder követelte, hogy a kérdést újra adják ki megvitatásra a parlamenti bizottságnak, hogy új határozatot hozzon.

Jovanovity Ljuba házelnök szavazás alá bocsátja Wilder indítványát, amelyet a többség azonban elvetett. Ezután

Setyerov Szlavko dr. (dem.) interpellál, hogy Szimonovity agrárreform miniszter terjessze be sürgősen a Ház elé a nagyvagyonok kisajátításáról szóló törvényjavaslatot.

Ezután a többség szavazata alapján levették a mai ülés napirendjéről a szerb-olasz konvenció megvitatásának kérdését és a költségvetés vitájának a folytatására tértek át.

Trifunovity Joca (dem.) a többi ellenzéki szónok felszólalásának támogatására élesen bírálta a kormány pénzügyi politikáját.

Skultj (kler.) beszélt a budget mostani összetétele ellen. Kritizálja a kormány kereskedelmi politikáját és követeli a hazai ipar favorizálását.

Raity Szlavko (bun.) a Vajdaság gazdasági és kulturális elhagyatottságáról beszél. Majd a kormány belpolitikáját és a hatóságok visszaéléseit ostromozza. Raity felszólalása után az ülés véget ért.

A német parlamentet újból összehívják.

A „Torontál” tudósítójának távirata
Berlin, febr. 13.

A birodalmi gyűlés pártvezérek tanácsa elhatározta, hogy a birodalmi gyűlést február 20-ikára összehívják.

A magyar belső kölcsönt február közepén írják ki.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Budapest, febr. 13.

A Tőzsdei Hírlap értesülése szerint február 25-ikén bocsátja ki a kormány a belső kölcsönt. Az összeget háromszáz milliárd papírkoronára tervezik. A kölcsönről aranykoronára szóló kötvényeket bocsátanak ki. Egy arany K 7500 papírkorona. A kölcsönjegyzőknek garantálják, hogy a jegyzett összeget a külkölcsönből visszakapják. Ha a kormánynak eddigi tervei programszerűen megvalósulnak, úgy március elején megszüntetik a bankóprést, amivel elérik a korona stabilizációját.

Az angol politikából.

A „Torontál” tudósítójának távirata

London, febr. 13.

A munkáspárt tegnapi ülésén tizenkét tagból álló bizottságot választottak, amely a kormány és a munkáspárt között összekötő kapcsolatot fog szolgálni. A bizottság fogja majd a munkáspárt állásfoglalását irányítani. Ennek a bizottságnak három miniszter is tagja.

London, febr. 13.

Az alsóház és a lordok házában mai ülése iránt szokatlan érdeklődés nyilvánult meg. Ennek az oka, hogy a két ház a munkáskormány alatt először ül össze. Macdonaldnak az alsóházban mondandó beszéde főleg a lakáskérdéssel és a külpolitikával foglalkozik.

London, febr. 13.

A Reuter távirati ügynökség jelenté, hogy Hodgesont moszkvai angol ügyvivővé nevezték ki.

London, febr. 13.

Az alsóház megnyitására a képviselők zsúfolásig megtöltötték az üléstermet. Hír szerint a kormány Macdonald expozéja után a Házat el fogja napolni.

Ujabb akcióra készül Mussolini.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Berlin, febr. 13.

A Berliner Tagblatt Rómából arról értesül, hogy Mussolini újabb külpolitikai akcióra kezd, ezuttal Franciaország ellen.

Franciaország és Olaszország között a tunisi kérdésben meglehetősen ellentétek vannak. Olaszország most a Tunisian lakó nagyszámu olasz lakosság megvédésére törekszik és tiltakozik azok erőszakos elfrancia-sítása ellen.

Angol hitelt kapnak a bánági gyárosok.

Vámkedvezményt kérnek Olaszországtól a bánági termékekre.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, febr. 14.

A kereskedelmi- és iparkamara, a bánági gyárpárosok szövetségével egyetemben, szerda délután hat óra körül ülést tartott a Lloydban. Az értekezlet napirendjén két fontos tárgy szerepelt, a gyárpárosoknak felajánlott hitel és az Olaszországgal kötendő kereskedelmi szerződés.

Az ülésen kimerítően ismertették a két millió font sterlingről szóló angol hitel feltételeit. Eszerint a bánági gyárpárosok a hiteltől reájuk eső száz millió dinárt egy jó pénzügyi állás mellett vagy ingatlanra való bekebelezés esetén vehetik igénybe. A hitel tíz évre szól. Az első évben a tőkéből nem kell törleszteni a kamat tizenhét százalék. A többi években a kamatláb három-négy százalékkal kisebbedik a hitel felvételéről bármikor felmondható. A dinárnak esetleges esése esetén, az állam vállal garanciát a kurzuskülönbséget.

Az Olaszországgal kötendő szerződésre vonatkozólag elhatározta az értekezlet, hogy a kamara feliratot terjeszt fel a kereskedelemügyi minisztériumhoz, amelyben a bánági cikkek részére vámkedvezmény kikötését kéri. Leszállított vámtételeket kérnek lisztre, makarónira, tészára, tojásra, szárnyasra, lovakra, sertésekre és sertésekből feldolgozott cikkekre (zsír, szalonnára, szalámira stb.) A felterjesztésben egyúttal javasolni fogják, hogy a bor és a borszesz, valamint a délygyümölcsök behozatalát megnehezítsék. A textil- és gyarmatarura vonatkozólag az eddigi vámtarifa megtartását indítványozzák.

Az angolok nem engedik a Népszövetség kisajátítását.

A „Torontál” tudósítójának távirata

London, febr. 13.

A Daily Telegraph szerint az angol kormánykörök ellenzik azt a francia tervet, hogy Franciaország biztosítására a Népszövetség védelme alatt egy szövetségközi védelmi szervezet jöjjön létre.

Az angol felfogás szerint a Népszövetség keretén belül mellőzni kell minden különbséget győztesek és legyőzöttek között. A lefegyverzést, valamint a katonaságtól mentes semleges zónák megteremtését nem egyoldalú, hanem kölcsönös szerződésekkel kell biztosítani.

Ujabb amnesztia Magyarországon.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Budapest, febr. 12.

Az igazságügyminiszter utasította az ügyészséget, hogy tartsák nyilván azok névsorát akiket bármilyen oknál fogva kegyelemre méltónak tartanak. Legközelebb ismét több politikai elítelt szabadul. A közel jövőben igen nagy számmal várható az egyéni kegyelmi aktus gyakorlása.

Poincaré hajlandó lemondani a Rajna-vidék megszállásáról.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

London, febr. 13.

A Daily Telegraph arról értesül, hogy Poincaré elvileg hajlandó lemondani a Rajna-vidék megszállásáról, ha megfelelő pénzügyi garanciákat kap.

Berlin, febr. 13.

Diplomáciai körök Höschnek Poincaréval folytatott tegnapi tárgyalásairól tudni vélik, hogy Hösch

rámutatott a német kormány korrektségére. A német kormány a legnagyobb mértékben hajlandó a jóvátételi fizetések és szállítások folytatására, ha a francia kormány a Ruhr-vidéken és a Rajna mentén a német polgári közigazgatást visszaállítja.

HIREK

— febr. 14.

A tisztviselők anyagi helyzetük megjavításáért. Beogradból jelentő tudósítók: A tisztviselők szövetsége ma küldöttséget menesztett Jovanovity Ljuba házelnökhöz és Trifkovity Mark törvényegységesítő miniszterhez. A delegáció átadta a szövetségnek a tisztviselők anyagi viszonyainak rendezéséről szóló memorandumát.

Kinevezés. A pénzügyminisztérium Velimirovity Velimirt a beeskereki vámbivatalhoz vámmellenőrre nevezte ki.

Halálozás. Mint részvétellel értesülünk, Poppovity Péci Szilárd földbirtokos szerda reggel öt óra körül hosszas szenvedés után, hatvan éves korában elhunyt. Az elhalt puritán egyéniségéről, szeretetreméltó modoráról volt közismert s a városban széles körben nagy tiszteletnek örvendett. A régi Beeskerek társadalmi életében intenzíve részt vett. Éveken keresztül tagja volt a vármegyei törvényhatósági bizottságnak és a városi képviselőtestületnek. Az utóbbi időben halála napjáig választmányi tagja volt a Torontál-megyei Takarék és Hitelbanknak, a Nagybeeskereki Takarékpénztárnak és a Népbank r-t-nak. Halálát özvegyén és négy éves fiúáróján, kiterjedt rokonságán kívül, nagyszámu tisztelője és barátai gyászolják. Temetése ma, esütörtök délután két órakor lesz a Brigadirá Risztitya (Aradáci) utcai gyászszobából a gör. kel. egyház szertartásai szerint.

Nyugdíjazott gimnáziumi tanárok. A beeskereki gimnázium igazgatóságához tegnap rendelet érkezett a közoktatásügyi minisztériumtól, amely három tanár nyugdíjazásáról intézkedik. A minisztérium Rupesics Iván, Engel Ferenc és Borojevac Jovan tanárokat helyezte nyugdíjállományba. Értesülésünk szerint remény van arra, hogy a minisztérium visszavonja határozatát, mivel a kérdéses tanárok nélkülözhetetlenek. Az igazgatóság ily értelmű előterjesztést is fog tenni. Abban az esetben, ha ez nem sikerülne, a három tanárt óraadóként továbbra is alkalmazzzák.

Országos vásárok. Kikindán február 22. és 23-án, Bavanistén február 28. és 29-én országos vásárt tartanak.

* Vas- és fémöntvényeket Krausz-nál, Veliki Beeskerek. — Telefon-szám 329.

Hangverseny a gimnáziumban.

Vasárnap délután 5 órakor a gimnázium tornatermében hangversenyt tartanak a diákok. Műsoron van Sipos lelkész drák zene és énekkarának számain kívül Kerpner Károly, Ripka Kamiló és Mateity Náda triója, Milos Aurél klasszikus tánc, Matity V. és Nedeljkovity B. által interpretált melodráma és Schubert nagy menuettje, amelyet Nikolity Vera, Pesity Xenia, Nikolity Mária, Staity L., Janaty S. és Mihajlovity M. táncolnak.

Nyugdíjazva. Február hó elsejétől, öfelsége a királynak ukázával nyugdíjazva vagyok és azóta mint a „Hereg-Boszná” biztosító társaság ügynöke működöm. Ezenel felkérem összes ismerőseimet és barátait, hogy hozzám forduljanak, hogyha valami biztosítási valójuk van. Tisztelettel: Bogoljub S. Zseberan, nyugd. pénzügyi irnok.

A Schwäbischer Sportklub február 2-ikán megtartott nagyszerű alkalombólján négy szépségversenydíj volt kifizetve. A legtöbb szavazólapot kapta és eladta Delfel Annus, amiért két díjat nyert. A II-ik díjat Weibl Erzsike, a harmadikat pedig Weibl Rózsika nyerték meg. Egyúttal köszönetünket fejezzük ki mindazoknak, akik azon este felülfizetést eszközöltek.

Rykov. Szovjetország új elnökéről, Rykovról, uralomra jutása előtt maguk az oroszok sem sokat tudtak. Egyszerű muzsáknak, orosz jobbágnak a fia. Mint ügyvédi irnok, megismerkedett Marx tanítványaival. Forradalmárok közé keveredett. A cári üldözés elől Lenin és a többi vezetők külföldre szöktek. Csak Rykov maradt Oroszországban. Elfogták. Tizenkét évet töltött börtönben és szibériai száműzetésben. A vörös forradalom kitörésekor ő szervezte át a marxi tanók szerint Oroszország gazdasági életét s ő élmezte a vörös hadsereget, Leninnek legnagyobb meglepésére. Erdemeiért a népbiztosok tanácsába is bejutott s ott Lenint helyettesítette. Lenin betegsége alatt hatalma megnövekedett, de akkor is eszűndes és visszavonult maradt, épp úgy, mint irnok korában. Életrajza még nincs, mert nagy eseményekben gazdag multja nem a nyilvánosság előtt játszódott le. Értékes, képzett ember, aki valószínűleg nem terrorral fogja a szovjetet tovább vezetni.

* Farsangzáró mulatság. Március hó 2-ikán a Club-kávéház összes termében tartja a Slavija Sportegyesület ez évi farsangzáró, kabaréval egybekötött mulatságát, a melyre a meghívókat rövidesen szét fogja küldeni a rendezőség.

Az újságíróbál minden esztendőben a szezon elitéljája volt. Az idei bál pedig, a városzerte folyó előkészületekről ítélve, olyan fényes lesz, hogy méltán sorakozik az eddigi újságíróbálak mellé. Minthogy az eddigi jelekből ítélve nagyszámu néző és jelmez résztvevője lesz a bálnak, a rendezőség szükségesnek tartja a közönség kényelme szempontjából, hogy a következőkre hívja fel a közönség figyelmét:

A jelmezben jövők a Kaszinónak a Plank-kert felőli aajtáján jönnek be a gyülekező helyiségbe.

A nem jelmezben lévő közönség a Kaszinó főbejáratán át jön a bálterembe.

Minthogy a bálon megjelent hölgyek nevét és jelmezét másnapi lapunkban közölni akarjuk, kérünk minden jelmezben megjelenő hölgyet, hogy nevét és jelmezét írja föl egy darab papírra és a bál estéjén dobja be a táncteremben alkalmazott szerkesztőségi levélsekénybe.

A jelmez résztvevők szépségversenyén minden jelmez résztvevő megpedig olyformán, hogy jelmezén egy számot visel. A közönség erre a számra adja le a szavazatát. A legtöbb szavazatot kapott jelmez hölgye lesz a farsang királynője.

Minthogy elkerülhetetlen lesz a tolongás a jegypénztárnál, a rendezőség úgy intézkedett, hogy belépőjegyek a bálra az Orient-nél előre válthatók a meghívó alapján.

Felhívás a gyárosokhoz. A gyárpárosok szövetsége a szerda este tartott értekezletén elhatározta, hogy igénybeveszi a bánági gyárosoknak felajánlott angol kölcsönt. A szövetség ezton is felhívja az összes gyárosokat, hogy hitelszükségletüket legkésőbb folyó hó 15-éig, péntek délután öt óráig írásbelileg vagy sürgönyileg jelentsék be a beeskereki kereskedelmi- és iparkamaránál. A bejelentésnek tartalmaznia kell az igénybeveendő kölcsön nagyságát és a fedezetképpen felajánlott ingatlan értékét. A szövetség kéri a gyárosokat, hogy igényeiket lehetőleg mérsékeljék, mert a Bánásra eső kölcsönösszeg csak százmillió dinárt tesz ki.

* Atutalásokat és csekkkiirásokat — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — Wien, Prága, Budapest, Berlin, Temesvár, valamint a többi összes külföldi piacokra, továbbá exportörök részére valutabiztosításokat legjutányosabban eszközöl a Nagybeeskereki Takarékpénztár, Veliki Beeskerek, Koronaszálló épület. Telefon: Pénztár 16. Vezérigazgató 52.

Az eladott feleség. Régebben a nagy urak könnyelmű hóbortjaikban kártyára tették feleségeiket, ma pedig, mikor mindenki ad, vesz piatyokát, fát lenesét, L. András esernátoni gazda egyszerűen eladta a feleségét M. András rkafalvi földmivesnek. A furcsa vásárt a férfi mulatozás közben kötötte meg jóbarátjával, aki annakidején udvarolt is feleségének leánykorában. Az 50.000 leiben megállapított vételár a két férfi annak rendje és módja szerint szerződésbe foglalta. Az új tulajdonos másnap este meg is jelent az asszonyért, kit azonban a férje már nem engedett, különben az asszony sem fogadta el a cserét. Az eset fináléja, hogy az asszony férje ellen megindította a válóperét.

Felnyitották Tutenkhamen sírboltját. Luxorból jelentik, hogy egy tizenhat tagból álló régészeti bizottság előtt ma nyitották meg Tutenkhamen sírboltját, amelyben megtalálták a fáraó három méter hosszú pompás mumiatokját, a melyre a fáraó arcképét tömör aranyból kiverve helyezték el.

A becskereki ménállomás.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becskerék, febr. 14.

Jelezte a napokban a „Torontál”, hogy a város vezetősége Becskereken a vágóhid területén ménállomást létesít. A ménállomással Becskerek egy nagyfontosságú gazdasági intézménnyel gazdagodik, amelynek messzesenő jótékony hatása lesz a lótenyésztésre. Az évekig tartó és tisztán Nóniusszal történő tenyésztéssel ugyanis nehezebb típusú lovakat kapott a lakosság, azért nélkülözhetetlenül szükség volt angol telivérek behozatalára, hogy könnyebb és finomabb konstrukciójú lovakat lehessen tenyészteni. A telivérekből Becskerek város is kért és kapott egy példányt, úgy hogy ezáltal a meglehetősen visszafejlődött lótenyésztés újra paladást vesz.

A szükséges apaméneket a város Palanka melletti állami méntelepéről bérelte. Egyelőre négy mént szerzett be, a lovak számát azonban a szükséghez képest szaporítja.

A szállítmány tegnap érkezett meg Becskerekre. Az apaméneket a vágóhid területén lévő istállóban helyezték el, ahová a kancák délutántól kezdve elvezethetők.

Az angol telivér sötétpej. Neve: Driss; Apja neve: Ellmere; Anyja: Danzig-Doll. Tizenegy éves, Százhatven centiméter magas. A szép természetű telivér Rotschild párisi istállójából való.

A félvérek aranysárga színűek. Az első neve: Villiam Roufous. Apja neve Villiam Roufous. Anyja: 58. szám. Tizenöt éves és 174 centiméter magas. A kiskéri állami méntelepről való. A második neve: Sütvény 106. Apja: Lord. Anyja: Cinka. Hat éves és 163 cm. magas. A harmadik neve: Furiozo Lucifer. Apja Lucifer II. Anyja: Turesi. Hét éves és százhatvanöt centiméter magas.

A városnak az a terve, hogy a jövő évre megnagyobbítsa a ménállomást és legalább is tíz apaállatot szerezzen be.

Ismét szeparatista-harcok Németországban.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Berlin, febr. 13.

A Wolf tvirati ügynökség jelezi, hogy Pirmassensben a polgárság nagy tömege megostromolta a kormányzósági épületet, amelyben körülbelül negyven szeparatista tartotta magát, akik sűrűn lövöldöztek a tömegre.

Mint hogy a polgárság az ostrommal nem boldogult, az épület bentinnel felgyújtotta és a kimenekülő szeparatistákat, köztük Schwáb kormánybiztost agyonverte. Hír szerint a lakosságból három, a szeparatistákból tizenegy ember halt meg.

A múlt évben a legnagyobb számban a Vajdaságból vándoroltak ki.

A honkeresők legtöbbször német nemzetiségű volt. — A legtöbb kivándorló Délamerikában telepedett le. — Szomorú beszédes statisztika.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becskerék, febr. 14.

A zagrebi kivándorlási hivatal érdekes statisztikát küldött be szerkesztőségünk címére. A kimutatás a múlt évi kivándorlókról szól és pontosan megjelöli, hányan hagyták el az elmúlt 1923-as esztendőben az SHS állam területét, a honkeresők száma hogy oszlott meg az egyes kerületek között és milyen nemzetiségekből kerültek ki a kivándorlók.

Az érdekes kimutatásból azt a szomorú tapasztalatot vonhatja le a szemlélő, hogy a legtöbb kivándorló a vajdaságiak sorából került ki. Sőt a vajdaságiak száma az ország többi részeinek adataival összehasonlítva egyenesen megdöbbentően nagy számot jelez.

A statisztika szerint a Vajdaságból 2193 férfi és 1777 nő vándorolt ki, összesen tehát 3970-en. Horvát-Szlavonországból 2538-an, Dalmáciából 1165-en, Szlovéniából 779-en, Szerbiából 582-en, Crnagorából 225-en és Bosznia-Hercegovinából 111-en keresték fel az új világot. Összesen tehát kilencezerháromszázhétven kivándorló hagyta el az országot, még pedig 5717 férfi és 3653 nő.

Foglalkozás szerint a vajdasági kivándorlók így oszlanak meg: Kvalifikált munkás 291 férfi és 32 nő. Képesítés nélküli munkás 589 férfi és 612 nő. Földműves 715 férfi és 452 nő. Szabad foglalkozást űző 35 férfi, 122 nő. Agg. asszony, gyermek, aki nem a saját keresményéből él 563 férfi és 559 nő. A statisztikából tehát kiderül, hogy leginkább földművesek hagyják el az ország területét.

Életkor szerint, a vajdasági kivándorlók közül ötven éven felül volt 39 férfi és 28 nő. Harmincegy és ötven év közötti volt 858 férfi és 317 nő. Tizenhét és harminc év közötti volt 721 férfi és 838 nő. Tizenhét és harminc év közötti volt 575 férfi és 594 nő. A legtöbb bánat—bácskai kivándorló tehát a harmincegy-ötven éves életkorú lakosokból került ki.

A vallás figyelembevételével a ki-

vándorlók a következőképpen oszlanak meg: Római katolikus 3517, görög keleti 371, görög katolikus 19, evangélikus 62, zsidó 1. A legtöbb vajdasági kivándorló eszerint katolikus vallású volt.

Nemzetiségek szempontjából a szomorú statisztika így fest: Német 2094, magyar 1144, horvát 300, szerb 250, román 129, szlovén 20, más szláv nemzetiségű 13, más nemzetiségű 20. A kivándorlók körülbelül ötvenöt százaléka német és hozzávetőlegesen harminc százaléka magyar volt.

Az idegen nyelvek birása szempontjából az Amerikában szükséges és használatos nyelvek közül a vajdaságiak sorából 275-en tudtak angolul, ötvenen franciául, 2165-en németül, 12-en olaszul, 4-en spanyolul és egy portugálul. A legtöbb vajdasági kivándorló, mint az adatokból kiderül, németül tudott. Sorrendben a második nyelv az angol.

Szomorú és megszívlelendő adatokat sorol fel a kimutatás azon része, amely azt állapítja meg, hogy a kivándorlók Amerika melyik országában telepednek le. A kimutatás szerint Argentínába 1695-en, Braziliába 1345-en, az Egyesült-Államokba 774-en, Kanadába 131-en, Csillébe 7-en és Amerika más államába 18-an utaztak be. A legtöbben tehát Délamerikában kerestek maguknak új hazát s csak kis százalékban vándoroltak ki a rendezettebb gazdasági viszonyok között álló északamerikai országokba.

A kikötőket véve figyelembe, a melyeken át a kivándorlók Európát elhagyták, Hamburg jöhet első sorban számításba. Hamburgon át ugyanis 1828 vajdasági utazott, míg Amsterdamon át csak 1016, Cherbourg-on át 438, Bremenben át 338, Genován át 125, Anversen át 121, Rotterdamon át 20, Liverpoolon át 11, más kikötőn keresztül pedig kilenc személy utazott.

A kivándorlottak közül állás volt biztosítva 2714 személynek, míg 1256-an a legteljesebb bizonytalanságba utaztak.

TÖZSDE

Február 13.

Beograd. (Zárlat.) London 38875, Páris 378, Newyork 83, Genf 144925, Milano 36230, Prága 24250, Wien 0117, Bukarest 4225, Szófia 6245, Amsterdam 3110.

Zürich. (Zárlat.) Newyork 374 és háromnegyed, London 2475, Páris 2610, Milano 2507 és fél, Prága 1670, Wien 00081, Budapest 00200, Beograd 687 és fél, Bukarest 295, Varsó üres, Berlin üres, Szófia üres.

Budapest. (Zárlat.) London 139700, Páris 1470—1580, Milano 1415, Prága 943—1013.

Az értékpapírpia.

(Árak 1000 koronákban — Zárójelben a legutóbbi záró árfolyamok.)

Angol-Magyar	(141)	148
Pesti Magy. Keresk.	(1850)	1970
Leszám. és Pénzv.	(140)	145
Pesti Hazai	(5660)	5830
Hermes váltóüzlet	(106)	118
Salgótarjáni	(798)	850
Rimamurányi	(158)	178
Égisz	(88)	97
Dél onkor	(690)	920
Horvát cukor	(1050)	1075

Halestély a „Fehér galamb”-nál!

Szombaton, február 16-án este a „Fehér galamb”-hoz címzett vendéglőben Pupinova (Árpád) utca 15. sz. a. táncos és halestéllyel egybekötött családi estély lesz. A zenét Nákics Ignác közkedvelt zenekara szolgáltatja. Kitűnő rislingi borról és jó ételekről gondoskodik és számos látogatást kér Szobcsák Ferenc vendéglős.

A hölgyközönség figye mébe!

Az ujságíróbárára női jelmezeket a legdiszesebb kivételben, mérték szerint, legnagyobb diszkréció mellett készít és kikölcönöz (30—100 dinárig)

Johannek Anna nőiszabónó
Knez Miletina (Niczky) u. 6. szám.

Eladó

a Car Dusanova u. 838.a. számú ház (a piac központjában) mely üzlethelyiségnek igen alkalmas. Információkat ad: Wégling Géza Veliki Becskerek, Bajza utca 20. sz. 217

Elsőrendű beremendi és szlovén darabos 181

meszet

beocsini portland-cementet, száraz, vel-lázott búkkfaszenet jutányosan szállít

Révai Adolf Subotica. Telefon 551.

Egy 4 éves angol félvérű I-rendű sötét pej 254

mén eladó.

Czrnyanszki Milan, Srpski Itebej.

Iccésnek

elmenne fiatal házaspár, aki az iccesi teendőknél jártas. 252 Cím:

Kiss János, Svetosavska (Szerb templom) utca 1. szám

Homok

építéshez, tatarozáshoz, téli veremléésre, vagon, valamint kocsis és kisebb rakományokban házhoz szállítva állandóan kapható 249

Sztrajin Milivoj kereskedőnél Silereva (Honvéd) utca 231. sz.

2bognársegédet

keresek azonnali balesésre teljes ellátással, fiatal vagy idős is lehet s lehetőleg nőien. 251

Piking, ügynök.

Kisebbszerű téglagyár

közel a vasúthoz és a Tiszához minden elfogadható árért sürgősen eladó. — Érdeklődni lehet:

Szalai testvéreknél Vranjevo (Banat)

Alkalmi vétel

Egy „Liga” rendszerű írógép a körülmények folytán jutányos áron eladó!

Rothner Hans mérnök Vel. Becskerek, Krunszka (Korona) u. 11.

Poziv.

Torontalska Banka za Štednju i Kredit održaće 1. marta 1924. god. u subotu po podne u 1/4 sata u prostorijama zavodske zgrade

LVI. god. red. glavnu skupštinu,

na koju se gg. deoničari najuživije pozivaju.

DNEVNI RED:

1. Naznačenje 3 deoničara za overovljenje zapisnika.
2. Godišnji izveštaj uprave, izveštaj nadzornog odbora i predlog završnih računa; za ove i glede upotrebe čistog dobitka i davanja razrešnice upravi i nadzornom odboru donešenje odluke.
3. Biranje nadzornog odbora.
4. Dopuna odbora.

Veliki Bečkerek, 9. februara 1924. god.

Uprava.

Napomena! U smislu §-a 10. naših osnovnih pravila samo onaj može svoje glasačko pravo bilo od sopstvenih deonica, bilo pak u svojstvu opunomoćenika upotrebiti, na čije je ime dotična deonica u knjizi deoničara najmanje 6 nedelja pre skupštine prenošena, te koji je svoje deonice sa kuponskim listovima najmanje 3 dana pre skupštine kod zavoda ili kod Prve Hrvatske Štedionice u Zagrebu položio protiv priznanice.

Meghivó.

A Torontálmegyei Takaré- és Hitelbank 1924. évi március hó 1-én, szombaton délután 1/4 órakor az intézeti székház gyűléstermében tartja

LVI. rendes évi közgyűlést,

melyre az intézet részvényesei tisztelettel meghívotnak.

NAPIREND:

1. Három részvényes kijelölése a jegyzőkönyv hitelesítésére.
2. Az igazgatóság évi jelentése, a felügyelő-bizottság jelentése és a zárszámadások előterjesztése, mindezekre és a tiszta nyereség hovatfordítása, valamint az igazgatóság és felügyelő-bizottságnak adandó felmentvény megadása iránti határozathozatal.
3. A felügyelő-bizottság választása.
4. A választmány kiegészítése.

Veliki Bečkerek, 1924 február 9.

Az igazgatóság.

Figyelemztetés! Alapszabályaink 10. §-a értelmében szavazati joggal akár saját részvényei után, akár pedig meghatalmazotti minőségben csak az élhet, kinek nevére a részvénykönyvben az illető részvény legalább 6 héttel a közgyűlés előtt átíratott és aki részvényeit a szelvényivel együtt legalább 3 nappal a közgyűlés előtt az intézetnél, vagy a Prva Hrvatska Štedionicánál, Zagreb, elismervény ellenében letette.

Završni računi Torontalske Banke za Štednju i Kredit za 1923. godinu. A Torontálmegyei Takaré- és Hitelbank 1923. évi zárószámadásai.

Imanje — Vagyon		Račun izravnanja — Zármerleg-száma		Dugovi — Teher	
		Dinara	Dinara	Dinara	Dinara
Gotovina u kasi — Pénzkészlet — — —	337068 56			Sopstvene glavnice: — Saját tőkénk: *	
Potraživanje kod Filijale Narodne Banke i kod drugih novčanih zavoda — — —				Osnovni kapital: 16.000 komada potpuno uplaćenih akcija — Alaptőke: 16.000 db	
Követelésünk a Narodna Banka helybeli főknjánál és egyéb pénztintézeteknél — —	35360 90	372429 46		teljesen befizetett részvény — — —	1200000 —
Efekti — Értékpapírok — — — — —		1646849 94		Rezervni fond — Tartalékalap — — —	466500 —
Pokrivena potraživanja u tekućem računu — Fedezett folyószámlai követelések — —		9073285 22		Speciální rezervni fondovi — Különleges tartalékok — — — — —	100198 59
Kuponi — Szelvények — — — — —		18995 —		Zavodni jubileumski penzijski fond — Intézeti jubileumi nyugdíjalap — — —	25000 —
Kamatni hipotekarni i amortizacioni zajmovi — Kamatozó jelzálog és törlesztéses kölcsönök — — — — —		292850 31		Ulozi na knjizice i u tekućem računu — Betétek takarékpénztári könyvecskékre és folyószámlákra — — — — —	
Zavodna zgrada — Intézeti törzsház — —		52410 42		Nepodignute dividende — Fel nem vett osztalék — — — — —	10768931 18
Menice u portfelju — Váltótárca — — —		5836556 —		Cedirani zajmovi na amortizaciju — Át-ruházott törlesztéses kölcsönök — — —	98328 42
Gredjanska nepokretnost — Grédai ingatlanunk — — — — —		590169 09		Prelazne kamate — Átmeneti kamatok — — —	114026 —
Prelazne stavke — Átmeneti tételek — — —		384496 70		Prelazne stavke — Átmeneti tételek — — —	241222 90
				Verovnici — Hitelezők — — — — —	422837 50
				Menice u reeskontu — Visszleszáolt váltók — — —	4659701 —
				Saldo dobitka: — Nyereségegyenleg:	
				Prenos od predhodne godine — Előírás az előző évről — — — — —	1140 64
				Čist dobitak tekuće godine — Folyó évi tiszta nyereség — — — — —	160320 16
		18268042 14			161460 80
				<small>* Pri primljenju predloga uprave povišu se na Din 1,807.698:59. — Az igazgatóság indítványának elfogadásával 1,807.698:59 dinárra emelkednek.</small>	18268042 14

Gubitak — Veszteség		Račun dobitka i gubitka — Nyereség- és veszteség-számla		Dobitak — Nyereség	
		Dinara	Dinara	Dinara	Dinara
Kamate na uloge i porez — Betétkamatok és adó — — — — —			487908 96	Prenos od predhodne godine — Áthozat a múlt évről — — — — —	1140 64
Činovničke plate, dodateci na skupoću i stanarine, troškovi, javni porezi i kamate — Hivatalnoki fizetések, drágasági pótlékok és lakberek, költségek, közadók és kamatok			966268 55	Prihod iz stanarina — Bérházjövedelem — Kamate, provizije i razni prihodi — Kamatok, dijak, jutalékok és egyéb jövedelmek	20312 —
Saldo dobitka: — Nyereségegyenleg:					1594185 67
Prenos od prethodne godine — Elővitel a múlt évről — — — — —	1140 64				
Čist dobitak tekuće godine — Folyó évi tiszta nyereség — — — — —	160320 16	161460 80			
		1615638 31			1615638 31

Veliki Bečkerek, 31. decembra 1923. god. — 1923 december 31.

Za knjigovodstvo: — A könyvelésért: **Feldheim Alfréd** s. r., prokurista nadknjigovodja — s. k., cégvezető-főkönyvelő.

Uprava: — Az igazgatóság:

Grósz Géza s. r., gen. upravitelj. s. k., vezérigazgató. **Viktor Oršić** s. r. **Gyárfás Ödön** s. r. **Janković Kosta** s. r. **Kovačević Ante** s. r. **Schwirtlich Alajos** s. r.

Ispitano i za ispravno pronadjeno. — Megvizsgáltuk és helyesnek találtuk.

Veliki Bečkerek, 12. januara 1924. — 1924 január 12.

Nadzorni odbor: — A felügyelő-bizottság:

Dr. Branko Pliverić s. r., predsjednik. s. k., elnök. **Haidegger Ödön** s. r. **Dr. Pešić Aron** s. r. **Dr. Stern Lázár** s. r.